

Miri lowukulu wa N'wandlopfu

Xitsonga

Harold Gondwe

Miri lowukulu wa N'wandlopfu

Yi tsariwile hi Harold Gondwe
Swifaniso swi dirowile hi Karen Ahlschläger

Xi hundzuluxeriwile hi Cohen Shipalana

Khale wa khaleni N'wandlopfu a ri yena hosi ya swihari. N'wandlopfu a ri na ximbilwambilwana.

Swihari hinkwaswo a swi chava N'wandlopfu.

Rito rin'we ntsena kusuka eka N'wandlopfu a ri tisa nchavo lowukulu eka swihari hinkwaswo.

Hi nkarhi wolowo N'wandlopfu a nga ri na miri lowukulu. Miri wakwe a wu ri wa mpimo wa kahle.

N'wandlopfu a ringana na N'wanghala hi miri.

Mixo wun'wana na wun'wana swihari
hinkwaswo a swi huma swi ya eku hloteni
swakudya tanihi ndlela yo tihanyisa.

Tanihi swihari hinkwaswo, N'wandlopfu na
yena u humile ku ya eku hloteni swakudya
ku ta dya na ndyangu wakwe.

Swakudya a swi tshama swi tele ekaya kakwe
lero a va nga pfumali nchumu.

Siku ri'wana N'wandlopfu u sungurile ku loloha.
Kutani a tibyela leswaku:

“Hi mina hosi ya swihari hinkwaswo, kambe
ndzi kumeka ndzi ri karhi ndzi ya eku hloteni
swakudya ku fana na swihari leswin'wana
hinkwaswo.

Leswi swi fanele ku fika emakumu.
Swihari hinkwaswo swi fanele ku ndzi tisela
swakudya laha kaya ka mina.”

N'wandlopfu u lemukile leswaku loko a nga hatlisi a ta na kungu, yena na vana vakwe va ta dlaya hi ndlala hikuva se u ngheneriwile hi ku loloha swinene.

Hiloko N'wandlopfu a ta na kungu.
U tihlekile no twiwa a ri karhi a ku:

“Wa swi vona, kungu ra mina ri ta tiyisisa leswaku a ndzi yi eku hloteni nkarhi lowo leha.”

Kutani N'wandlopfu a vitana mutirhi wakwe N'wampfundla.

N'wampfundla u tile emahlweni ka
N'wandlopfu a fika a ku:

“Hi mina loyi Hosi yanga, xana ndzi nga ku
korhokela hi yini namuntlha?”

N'wampfundla a chava swinene N'wandlopfu.
Loko a endla xihoxo N'wandlopfu a ta n'wi
swoswa tindleve ku kala ti huma ngati.

“Ku ta va na ndlala laha tikweni, a hi nga
vi na timpfula kuringana nkharhi lowo leha;
a ku nga mili nchumu.

Swihari hinkwaswo swi fanele ku tisa
swakudya laha kaya ka mina leswaku
ndzi ta swi hlayisa kona.”

A vula hi rito leri tlakukeke swinene.

Xana u lava leswaku ndzi ku endlela yini
hosi yanga?”

“Ndzi yingisele kahle N’wampfundla. Ndza swi tiva leswaku tindleve ta wena a ti twi kahle. Loko wo endla xihoxo hi ta holova swinene.”

“Ndzi ku twa kahle hosi. A ndzi nga endli xihoxo.”

“Ndzi ta vuya hi xihatla, ndza ku tshembisa,”
N’wamfundla a vula hi ku suka hi rivilo.

“Varikwerhu, hosi ya hina N’wandlopfu u ri, kusuka mundzuku hi fanele ku yisa swakudya ekaya kakwe hikuva ku ta ndlala na dyandza, kutani u lava ku hi hlayisela swakudya leswi.”

“Nwampfundla u tsutsumile na tiko hinkwaro
ra hosi N’wandlopfu a ri karhi a tivisa swihari
hinkwaswo hi ta hungu ra hosi.

N’wanhutlwa u te: “Famba
u ya byela hosi ya wena
leswaku mina a ndzi nga
siki hi ndlala hikuva ku na
mirhi yo tala.”

“Ndzi pfumelelana na
wena N’wanhutlwa,”
ku vula
N’wamhungubye.

“He vaka hina! Hosi
leyi ya karhata. Hi nga
tihlayisela swakudya
swa hina emakaya ya
hina.” Ku vula N’wamhisi
a hlundzukile.

“Na mina ndzi yima na
wena munghana, hi nga
tihlayisela swakudya swa
hina,” Ku vula N’wamhala.

“Mina a ndzi nga endli
sweswo, a ndzi yi kona
kwalaho,” ku vula
N’wanghala a ri karhi a
ya emahlweni no tidyela
nyama yakwe.

Endzhaku ka nkarhi wa masikunyana,
yindlu ya N'wandlopfu a yi tele hi swakudya.
N'wandlopfu a tihleka loko a vona leswaku
kungu rakwe ri tirhile.

U sungurile ku dya xin'wana na xin'wana lexi
a xi rhandza, ku nga ha va nyama, mihandzu,
matsavu, na ku nwa swin'wana na swin'wana
leswi a swi tsakela.

Handle ko swi langutisela, miri wa N'wandlopfu
wu kumekile wu ri karhi wu ndlandlamuka
swinene hi xiyimo. Milenge na tindleve na
swona swi kurile hi xihatla swinene.

N'wandlopfu u lemukile leswaku u endlile xihoxo kutani a hamba a endla vutiolori ku tiyisisa leswaku miri wakwe a wu ndlandlamuki.

Hambiswiritano, miri wakwe wu yile emahlweni no ndlandlamuka hi xiyimo

N'wandlopfu u twiwile a ri karhi a ku:

“Ndzi endlile xihoxo lexikulu, sweswi ndzi fanele ku dya matluka ntsena kutani ndzi tshika ku hamba ndzi dya xin'wana na xin'wana leswaku miri wa mina wu ta hunguteka.”

N'wandlopfu a tele hi ku tisola swinene kambe nkalankateko, xihoxo a xi se xi endlekile.

N'wampfundla a kota ku swi vona leswaku
swin'wana a swi nga tshamisekangi hi hosi.
U twarile a ri karhi a tivutisa a ku:
"Hosi yanga, xana a wu pfukangi kahle?"

"Xana ndzi vonaka ndzi vabya ku ya hi wena?
N'wampfundla u nga ndzi hlundzukisi.
Xana a wu na ntirho wun'wana u nga wu
endlaka laha ndlwini?"

"A hi swona hosi yanga, ndzo vona miri wa wena
wu ri karhi wu ndlandlamuka swinene siku
rin'wana na rin'wana." Ku vula N'wampfundla.

“Ndzi nga ku pfuna hi murhi wa ku hunguta miri, wa tirha swinene,” ku vula N’wampfundla a ri karhi a hlekela embilwini.

“A ndzi kalanga ndzi vula leswaku ndzi lava ku pfuniwa hi wena, xana wa ndzi twa N’wampfundla?”

“Ndzi nga ku nyika murhi loko wo ndzi nyika leswi ndzi swi lavaka.”

Ku vula N’wampfundla hi xikongomelo xa ku lava ku huhurisa N’wandlopfu.

Hi ku hlundzuka N'wandlompfu u te:
"Suka laha kusuhi na mina, ndzi ta ku dlaya sweswi. Lowu i miri wa mina naswona a ndzi tivi leswaku u vilela hi wona njhani"
"A ndzi lava leswaku u ndzi endla Hosi n'hweti yin'we loko wa ha tirhisa murhi wa ku hunguta miri."
"A swi nga endleki sweswo," N'wandlompfu u ringetile ku gaja N'wampfundla, kambe a thamuka a tsutsuma.
"A wu nga ndzi khomi, tsundzuka leswaku miri wa wena wu ndlandlamukile swinene," N'wampfundla a hlekelela.

“Kote N’wandlopfu, hikwalaho ka ku loloha, vona leswi u nga xiswona sweswi,” N’wampfundla a ya emahlweni na ku sandza N’wandlopfu.

N’wandlopfu u lo timiyelela hikuva a lemukile leswaku ku hava lexi a nga xi endlaka handle ko dya matluka. A tshemba leswaku hi ku endla tano swi ta n’wi pfuneta ku hunguta miri.

Nkalankateko, ku fikela ni namuntlha, miri wakwe a wu se hunguteka.

SWIKHENSO

Yi tsariwile hi

Harold Gondwe

Swifaniso swi dirowile hi

Karen Ahlschläger

Muhleri

Mavis Ndlovu

Mutumbuluxi

PixelPing Design

Mhundzuluxeri

Cohen Shipalana

Muhlerinkulu

Mafemani Baloyi

ISBN 978-0-638-00751-0

